

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
Університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

Галузь знань	<u>G Інженерія, виробництво та будівництво</u>
Спеціальність	<u>G5 Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка</u>
Назва освітньої програми	<u>Комп'ютерні мережі та Інтернет</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Одеса - 2025 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін протокол № 1 від 28 серпня 2025 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, кандидат філософських наук, доцент Семко Яна Сергіївна	+380 96 177 17 47	semko333@ukr.net

Зав. кафедрою мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
доктор мистецтвознавства

 Анжелика ТАТАРНИКОВА

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

 Денис РОЗЕНВАССЕР

Узгоджено
Начальник навчального відділу

 Лілія САЄНКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120	Галузь знань – G Інженерія, виробництво та будівництво Спеціальність – G5 Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка	обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	26 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		80 год.	104 год.
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається значне зростання інтересу до історії України. Бакалаврські програми напряму «Історія України та української культури»: відповідають вимогам сучасного суспільства та потребам підготовки майбутніх фахівців, що володіють професійними компетентностями, достатніми для ефективного виконання професійних обов'язків в закладах освіти, а також забезпечують здатність ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері освіти та передбачають проведення досліджень, впровадження інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Мета вивчення дисципліни «Історія України та української культури»: опанування здобувачами вищої освіти суті історичних процесів, що відбувалися в Україні від найдавніших часів до сьогодення, формування у них цілісного уявлення про вітчизняну історію, історичного мислення, патріотизму, національної самосвідомості, толерантності, орієнтованості на загальнолюдські цінності; засвоєння здобутків української матеріальної і духовної культури, усвідомлення ролі і місця вітчизняної культури в європейській та світовій культурній спадщині. Сформувані мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

ПРЕРЕКВІЗИТИ: Даний курс вивчається на початку навчання і є своєрідним вступом до всіх дисциплін гуманітарної підготовки, паралельно з вивченням ОК-1 Українська мова (за професійним спрямуванням).

ПОСТРЕКВІЗИТИ: знання, уміння та навички, набуті під час вивчення дисципліни, використовуються при подальшому навчанні.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія України та української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі телекомунікацій та радіотехніки, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

ПК 2. Здатність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки.

ПК 14. Готовність до вивчення науково-технічної інформації, вітчизняного і закордонного досвіду з тематики інвестиційного (або іншого) проекту засобів телекомунікацій та радіотехніки.

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 14. Вміння управлінсько-організаційної роботи у колективі (бригаді, групі, команді тощо), вміння оцінювати та розподіляти завдання між співробітниками та нести відповідальність за результати своєї та колективної роботи.

ПРН 15. Здатність ініціювати ідеї та пропозиції щодо підвищення ефективності управлінської, виробничої, навчальної та іншої діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- факти, хронологію подій, основні поняття історії України; культурні надбання українського народу, особливості його менталітету;
- державотворчі і політичні напрямки розвитку українського суспільства, соціально економічні тенденції у розвитку України, біографії видатних українських державних діячів,;
- історичний досвід, місце і роль України у контексті європейської та світової історії;
- закономірності історичного процесу на українських землях;
- основні поняття світової та вітчизняної культури, здобутки матеріальної і духовної культури українського народу, творчість видатних діячів української науки та культури.

Уміння:

- критично мислити, формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу історичних та історіографічних джерел і фактів;
- виявляти й аналізувати історичне підґрунтя проблем соціально-економічного, політичного, культурного, національного буття України;
- описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;

Навички:

- аналізувати явища української культури у контексті європейської і світової культури і зв'язку з історичними умовами конкретного історичного періоду;
- орієнтуватися в розмаїтті політичного та культурного життя, визначати своє місце в ньому, проявляти громадянську свідомість та соціально-політичну активність.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія України та української культури»

Тема 1. Доісторичний період на території України.

Історія України та української культури як навчальна дисципліна. Предмет, мета і завдання, методологічні засади курсу. Структура і основні завдання вивчення історії України та української культури. Місце історії України у всесвітній історії. Сутність поняття «культури». Форми, функції та типологія культури. Поняття світової та національної культури. Періодизація історії України й української культури. Джерела, їх класифікація, основна навчальна і наукова література. Місце і значення курсу «Історія України та української культури» в системі гуманітарної підготовки майбутніх вчителів української мови та літератури. Первісні люди на території України. Виникнення землеробства, скотарства і ремісництва. Матріархальні общини і виникнення племен. Племена трипільської культури. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави. Витоки слов'янства. Розселення та заняття східних слов'ян. Походження українців. Утвердження назви «Україна». Виникнення державних об'єднань. Боротьба з кочівниками. Археологічні джерела про найдавніші культури на теренах України. Трипільська культура: особливості землеробства, тип, будова поселень, керамічний посуд, кольори, символіка орнаменту. Культура кочових народів. Культура населення античних держав Північного Причорномор'я. Матеріальна та духовна культура давніх слов'ян.

Тема 2. Україна у середні віки.

Передумови утворення держави на Русі. Теорії походження Київської Русі. Політика перших київських князів. Запровадження християнства. Політичний устрій, право, органи управління в Київській Русі. «Руська правда». Соціально-економічні відносини в Київській Русі. Історичне значення давньоруської держави. Децентралізація Київської держави. Землі-князівства після поділу Русі: особливості політичного і соціально-економічного розвитку. Галицько-Волинське князівство. Боротьба з монголо-татарами. Українські землі під владою Золотої Орди. Західна Європа і Королівство Русь. Українські землі в складі Великого Князівства Литовського. Загарбання Польщею Галичини. Включення Буковини до складу Молдавського князівства. Перехід Закарпаття до складу Угорщини. Культура Київської Русі й Галицько-Волинського князівства в контексті європейської середньовічної культури. Запровадження християнства та його значення для еволюції культури. Походження давньоруської мови. Освіта і наука. Література, фольклор. Містобудівництво та архітектура. Особливості галицької архітектури. Ремесла. Культурні взаємовпливи Русі та племен Степу. Синтез у культурі Галицько-Волинської доби слов'янської спадщини і культурних зв'язків з Візантією, Західною і Центральною Європою та країнами Сходу. Українська культура пізнього середньовіччя. Традиції архітектури. Готичний стиль у культовій архітектурі. Оборонне будівництво. Відродження і поширення гуманістичних ідей у духовній культурі. Мова як засіб консолідації українського етносу. Література. Літописання. Початки кириличного друкарства.

Тема 3. Україна у ранній Новий час (XVI – XVII ст.).

Виникнення козацтва. Заняття, побут, звичаї, воєнне мистецтво, морські походи козаків. Запорозька Січ: виникнення, устрій. Роль українського козацтва в боротьбі проти агресії Туреччини і Кримського ханства. Реєстрове козацьке військо. Люблінська унія і її наслідки для українського народу. Закріпачення селян, полонізація української знаті. Берестейська церковна унія. Козацько-селянські повстання під проводом К. Косинського, С. Наливайка. Битва під Хотинем. Народні рухи 20-х – 30-х рр. XVII ст. Культура України XVI – першої половини XVII ст. Українська національна революція середини XVII ст. під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Перші перемоги на Жовтих Водах, під Корсунем. Розгром польсько-шляхетських військ під Пилявцями. Зборівська битва. Битва під Берестечком 1651 р. Події 1652-1653 рр. Формування української державності в ході війни. Органи влади і управління. Зносини з сусідніми державами – Московським царством, Туреччиною, Молдавією, Швецією. Вхід України під протекторат Московської держави. «Березневі статті». Порушення царським урядом Переяславських угод. Політичний устрій України у другій половині XVII ст. Внутрішня і зовнішня політика гетьманів України. Ренесансно-реформаційні ідеї в українській культурі другої половини XVI – XVII ст. Релігійна полеміка між православними і католиками. Виникнення та розвиток братств. Розвиток науки і освіти. Полемічна література. Літописання. Архітектура і мистецтво. Театр і драматургія. Народна творчість.

Тема 4. Українські землі у XVIII ст.

Гетьман Івана Мазепи. Північна війна. Зовнішня політика гетьмана. Зруйнування Запорозької Січі. Полтавська битва. Пилип Орлик і його Конституція. Гетьман Кирило Розумовський та «Золота осінь української автономії». Скасування

гетьманщини. Соціально-економічний розвиток України. Юридичне оформлення кріпосного права. Визвольна боротьба народних мас у другій половині XVIII ст. Входження Північного Причорномор'я та Правобережної України до складу Росії. Російсько-Турецькі війни 1768-1774 рр. та 1787-1791 рр. Доля Запорозької Січі. Заселення і розвиток півдня України. Особливості економічного розвитку південного регіону. Історія Одеси. Піднесення національної культури у XVIII ст. Українське бароко – синтез художніх національних традицій і західноєвропейського стилю бароко. Феномен барокової свідомості. Розуміння мистецтва. Місце людини у світоглядній системі бароко. Освіта. Педагогічна думка. Православні колегіуми, єзуїтські навчальні заклади. Львівський університет. Києво-Могилянська академія, її визначні представники. Гуманітарні наукові знання. Історична думка. Козацькі літописи (Самовидця, Григорія Граб'янки, Самійла Величка). Основні представники філософської думки. Філософія Григорія Сковороди і просвітницька філософія в Україні. Стан природничих і технічних знань. Розвиток архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Музична культура. Музична освіта. Релігійна та шкільна драма. Народна творчість. Думи, їх історична основа. Феномен кобзарства.

Тема 5. Українські землі в добу модернізації (XIX – початок XX ст.).

Занепад феодально-кріпосницької системи в Україні. Реформи 1860-х років. Розвиток капіталізму. Робітничий рух. Декабристи, масони. Діяльність «Землі і волі» на Україні. Перші соціал-демократичні організації. Участь українців у загальноросійському революційному русі. Передумови і основні етапи національного відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське братство. Громадівський рух. М. П. Драгоманов. Західноукраїнські землі під владою Австрії. Початок відродження української свідомості. «Руська трійця». Революція 1848 – 1849 рр. в Австро-Угорщині і її вплив на розвиток національного руху. Москвофільство і народовство. Зародження радикального напрямку національно-визвольного руху. Перші українські партії в Східній Галичині. Розвиток української культури у XIX ст. Україна і світ на початку XX ст. Суспільно-політичний і національний рух. Виникнення українських політичних партій, їх програми. Столипінська реформа в Україні. Особливості розвитку української культури у складі Російської та Австро-Угорської імперій наприкінці XVIII- першій половині XIX ст. Освіта. Формування української літературної мови. Творчість Тараса Шевченка та її вплив на національне самоусвідомлення українського народу. Розвиток науки. Зростання зацікавленості історією України. М. Костомаров. «Історія русів». Природничі, науково технічні знання. Народна творчість. Класицизм у живописі. Театральна справа. Музична культура. Урядова політика у Російській і Австро-Угорській імперії щодо української культури у другій половині XIX – на початку XX ст. Освіта і наука. Стан літератури і мистецтва на початку XX ст., його основні напрями (реалізм, модернізм: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, футуризм). Літературна творчість І. Франка, П. Куліша, І. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, М. Коцюбинського, Л. Українки, В. Стефаника, В. Винниченка, М. Вороного. Модернізм, неокласицизм в архітектурі. Імпресіоністичний напрям у малярстві (А. Куїнджі, О. Мурашко, І. Труш). Заснування школи монументалістів М. Бойчука. Графіка Г. Нарбута. Музичне мистецтво. Творчість М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, С. Людкевича. Розвиток театального мистецтва. Українські меценати.

Тема 6. Україна в добу війни та революції (1914-1920 рр.).

Українські землі в період Першої світової війни. Лютнева революція в Росії та проблема влади в країні. Виникнення Центральної Ради. Проголошення автономії України. Перші елементи української державності. III Універсал. Проголошення УНР. Війна Радянської Росії проти УНР. IV Універсал і проголошення незалежності України. Переговори в Бересті та договір УНР з центральними державами. Переворот 29 квітня 1918 р. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Падіння гетьманського режиму. Створення Директорії, її склад, внутрішня і зовнішня політика. Об'єднання УНР і ЗУНР. Друга війна Радянської Росії проти УНР. Утвердження УРСР. Боротьба з Денікіним. Радянсько-польська війна. Політика більшовиків в галузі економіки і культури. Національно-визвольний рух в західноукраїнських землях. Проголошення ЗУНР. Загарбання Буковини і Хотинщини Румунією. Входження Закарпаття до складу Чехословаччини. Культурні процеси в Україні у роки Першої світової війни і української революції. Культурна політика у добу Першої і Другої УНР, Гетьманату П. Скоропадського. Організація Української академії наук, її діяльність.

Тема 7. Українські землі у міжвоєнний період (1921-1939 рр.).

Особливості НЕПу в Україні. Відбудова народного господарства. Кооперативний рух. Прискорення формування адміністративно-командної системи. Україна і утворення Союзу РСР. Сталінська політика «соціалістичного штурму» УСРР – головний плацдарм форсованої індустріалізації. Колективізація українського села, методи її здійснення та соціально-економічні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр. як геноцид проти українського народу. Структура тоталітарної влади в УСРР. Репресивний характер політичного режиму в Україні. Західноукраїнські землі під владою Польщі. Новітній український націоналізм. ОУН. Соціально-економічне й політичне становище українських земель у складі Чехословаччини й Румунії. «Червоний ренесанс»: коренізація (українізація) і культурне будівництво в УСРР у 1920-ті рр. Освітня політика радянської влади. Особливості літературного процесу. Письменницькі об'єднання «Вапліте», «Гарт», «Плуг» та ін. Українська радянська музична культура. Театральна справа в радянській Україні. Становлення українського кіномистецтва. Основні напрями образотворчого мистецтва. Стан освіти, науки мистецтва в західноукраїнських землях у 1920-ті рр. Згортання українізації на початку 1930-х рр. Масові репресії проти діячів науки, культури, мистецтва. «Розстріляне відродження». Руйнація визначних пам'яток архітектури. Затвердження архітектурного стилю «радянського псевдокласицизму». Стан культури в українських землях у складі Польщі, Румунії, Чехословаччині. Культурне життя української еміграції.

Тема 8. Україна в Другій світовій війні (1939-1991 рр.).

Причини другої світової війни. Крах Версальсько-Вашингтонської системи мирних договорів. Західна Україна в колі геополітичних інтересів Німеччини і Радянського союзу. Карпатська Україна. Англо-франко-радянські переговори в 1939 р. Пакт про ненапад між СРСР і Німеччиною. Початок Другої світової війни. Вступ радянських військ у Західну Україну. Радянська окупація краю. Початок війни між Радянським Союзом і Німеччиною. Оборонні бої 1941-1942 рр. Окупація теренів України військами Німеччини та її союзників. Нацистський окупаційний режим. Дві течії руху опору в Україні. Партизанський і підпільний рух. «Поліська Січ» Т. Бульби-Боровця. ОУН-УПА в роки війни. Звільнення українських земель від

окупантів. Заключний етап війни. Підсумки і уроки Другої світової війни. Руйнація культурних установ, втрата культурних цінностей України під час нацистської окупації у роки Другої світової війни. Українське культурне життя в евакуації. Внесок української інтелігенції у Перемогу над нацистською Німеччиною.

Тема 9. Українська РСР у повоєнні роки (1945-1991 рр.).

Україна в системі міжнародних відносин. Відбудова народного господарства. Деформуючий вплив сталінщини на соціально-політичні процеси. Перші кроки десталінізації суспільного життя. Спроби застосування економічних методів господарювання. Заходи в соціальній сфері. Досягнення і суперечливість розвитку культури. Початок діяльності «шістдесятників» в літературі і мистецтві. Вплив на Україну перевороту 1964 р. Наростання кризових явищ в другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. Доба «застою» та її наслідки для економіки та рівня життя в Україні. Русифікація. Правозахисний рух. Дисиденти. М. Горбачов як політичний діяч. Політика «перебудови» і Україна. Початок формування багатопартійності. Репресії проти української та інших національних культур у перші повоєнні роки. «Жданівщина» та її наслідки. Лібералізація культурного життя в умовах «відлиги». Літературна творчість української інтелігенції. Театральна справа в УРСР. Рух «шістдесятників» та їх визначні представники в царині культури. Українське музичне мистецтво. Кіномистецтво. Особливості радянської культурної політики у добу «застою». Діяльність Головліту в Україні. «Маланчуківщина». Русифікація освіти. Політико ідеологічний зміст критики О. Гончара та його роману «Собор». Діячі культури – дисиденти.

Тема 10. Проголошення та розвиток незалежної Української держави (1991 р. – до сьогодні).

Спроба державного перевороту в СРСР і Україна. Акт проголошення державної незалежності України 24 серпня 1991 р. Всеукраїнський референдум та його значення. Обрання Л. Кравчука Президентом України. Розпад СРСР і утворення СНД. Розбудова незалежної української держави. Світоглядні основи національного державотворення та суспільного розвитку. Політичний розвиток України. Формування громадянського суспільства й політичної нації. Вибори Президента й Верховної ради 2019 р. Міжнародна політика України. Революція Гідності: причини, сутність, наслідки. Збройна агресія Росії проти України. Анексія Криму. Конфлікт на Донбасі. Розгортання повномасштабної війни (з 24 лютого 2022 р.) по теперішній час. Сучасні суспільно-політичні й економічні процеси в Україні. Вектори зовнішньої політики незалежної України. Головні здобутки та виклики міжнародної політики. Європейська інтеграція. Україна в системі сучасних геополітичних координат. Економічні проблеми. Українці за межами України: чисельність, розміщення, політичні організації і релігійні центри. Усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні на сучасному етапі історії України. Дотримання принципів академічної доброчесності в освіті та професійній діяльності. Сучасна українська культура. Глобалізаційні процеси та їх вплив на культуру. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Масова культура. Елітарна культура. Молодіжні субкультури. Метри сучасної української літератури Сергій Жадан, Оксана Забужко, Тарас Прохасько, Юрій Андрухович, Василь Шкляр, Юрій Винничук, Лесь Подерв'янський. Повернення творів «заборонених» письменників.

Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Спорт. Специфічні риси українського постмодерну. Розвиток психології як науки в Україні та Одесі. Наукова діяльність М.М. Ланге, Д.Г. Елькіна, Б.І. Цуканова. Становлення одеської наукової школи історичної психології І. Г. Білявського. Роль української діаспори у збереженні історико-культурної пам'яті і духовному відродженні України. Культурна праця української еміграції в Європі. Внесок українців Америки, Канади, Австралії у світову та українську культуру.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Доісторичний період на території України	12	2	2	8	12	2	2	10
Тема 2. Україна у середні віки	12	4	2	6	12			12
Тема 3. Україна у ранній новий час (XVI – XVII ст.)	12	2	2	8	12			10
Тема 4. Українські землі у XVIII ст.	12	2		10	12			12
Тема 5. Українські землі в добу модернізації (XIX – початок XX ст.)	12	2	2	8	12	2	2	10
Тема 6. Україна в добу війни та революції (1914-1920 рр.)	12	4		8	12	1	1	10
Тема 7. Українські землі в міжвоєнний період (1921-1939 рр.)	12	2	2	8	12	2	2	10
Тема 8. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.)	12	2		10	12	1	1	10
Тема 9. Українська РСР у повоєнні роки (1945-1991 рр.)	12	2	2	8	12	2	2	10
Тема 10. Проголошення та розвиток незалежної Української держави (1991 р. – до сьогодні)	12	4	2	6	12			10
Усього годин	120	26	14	80	120	8	8	104
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Київська Русь та її місце в історії українського народу. Культура княжої доби. 1. Дайте характеристику побуту, культурі та віруванням східних слов'ян у VI – IX ст.: 2. Проаналізуйте процес утворення держави Русь Україна. 3. Розкрийте особливості політики перших київських князів династії Рюриковичів. 4. Дослідіть процес впровадження християнства та розвиток християнської культури. 5. Розкрийте причини феодальної роздробленості держави.	2	1
2	Тема 2. Українські землі у складі Великого Литовського князівства. Виникнення українського козацтва. 1. Дослідіть процес входження українських земель до складу Литовського князівства та їх розвиток. Адміністративний устрій українських земель. 2. Проаналізуйте передумови та причини виникнення українського козацтва. 2. Розкрийте процес виникнення Запорозької Січі та її місце в історії України. 3. З'ясуйте причини утворення реєстрового козацтва. 4. Проаналізуйте боротьбу козацтва проти турків і татар.	2	
3	Тема 3. Державотворення й культурне життя на українських землях у ранньомодерну добу 1. Вкажіть причини, характер і початок Визвольної війни (1648 р.). 2. Схарактеризуйте бойові дії війська Б. Хмельницького впродовж 1648-1653 рр. 3. Проаналізуйте процес формування української державності, внутрішню та зовнішню політику гетьманського уряду. 4. Дайте оцінку Переяславській Раді та «Березневим статтям» Б. Хмельницького. 5. Проаналізуйте гетьманування І. Мазепи та його наслідки. 6. Дайте оцінку «Золотій осені» української автономії. Проаналізуйте антиукраїнську політику Катерини II та її наслідки.	2	1
4	Тема 4. Південноукраїнські землі (кінець XVIII – XIX ст.) 1. Проаналізуйте особливості колонізації та формування населення Південної України. 2. Опишіть економічне освоєння регіону. 3. Визначте специфіку заснування та розвитку міст на півдні України. 4. Проаналізуйте особливості соціально-економічного та культурного розвитку Одеси (кінець XVIII – XIX ст.).		

5	Тема 5. Модернізаційні процеси й національно-культурне відродження в Україні у XIX – на початку XX ст. 1. Визначте передумови і причини проведення буржуазно-демократичних реформ. 2. Проаналізуйте процес підготовки та здійснення буржуазних реформ 1860- 1870-х рр. на українських землях та їх наслідки. 3. Опишіть процес піднесення українського національного руху в XIX ст.	2	1
6	Тема 6. Українська революція і національний державотворчий процес. Культурне відродження в Україні (1917-1921 рр.) 1. Дослідіть політичну ситуацію в Україні після повалення самодержавства. 2. Визначте особливості утворення та діяльності Центральної Ради. 3. Дайте оцінку розвитку Української Держави П. Скоропадського. 4. Проаналізуйте період Директорії УНР. 5. Опишіть заходи зовнішньої та внутрішньої політики (в тому числі в галузі культурного життя) Західноукраїнської народної республіки.		1
7	Тема 7. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період 1. Опишіть особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель в міжвоєнний період. 2. Визначте становище Західної України в складі Польщі в 1920-ті – 1930-ті рр. 3. Проаналізуйте діяльність ОУН на західноукраїнських землях. 4. Дайте оцінку діяльності Греко-католицької церкви. 5. Схарактеризуйте особливості культурного життя на західноукраїнських землях.	2	1
8	Тема 8. Культура України в роки Другої світової війни 1. Дослідіть початок радянсько-німецької війни, політичну та культурну ситуації в Україні в 1941 р. 2. Схарактеризуйте розвиток освіти та науки в роки Другої світової війни. 3. Опишіть, як розвивалися мистецтво театру та кіно. 4. Проаналізуйте здобути української культури в галузі літератури та образотворчого мистецтва.		1
9	Тема 9. Основні тенденції економічного, соціально-політичного і культурного розвитку УРСР у повоєнний період (1945 – 1980-ті рр.). 1. Проаналізуйте економічне становище України в повоєнний період. Голод 1946 1947 рр. 2. Оцініть значення розвінчання «культу особи» на XX з'їзді КПРС та його наслідки. 3. Дайте характеристику діяльності дисидентів. 4. Схарактеризуйте розвиток та здобутки української культури в 1970-1980-ті рр.	2	1
10	Тема 10. Україна в роки незалежності: Україна в роки незалежності: економіко політичні та культурні аспекти	4	1

	1. Проаналізуйте процес становлення незалежності України. 2. Дайте оцінку державотворчим процесам й суспільно-політичному розвитку незалежної України. 3. Сформулюйте проблеми соціально-економічного розвитку України. 4. Схарактеризуйте основні риси євроінтеграції України в галузі культури. 5. Дайте оцінку збройній агресії Росії проти України.		
	Всього	14	8

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія України та української культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Первісне заселення України. Трипільська культура. Кімерійці та скіфи. Розселення та заняття східних слов'ян.	8	10
2	Тема 2. Політична роздробленість Русі. Монголо-татарська навала. Українські землі під владою Золотої Орди. Реферат Історичні портрети діячів української державотворення (Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Данило Галицький, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа (на вибір здобувача).	6	12
3	Тема 3. Роль українського козацтва в боротьбі проти агресії Туреччини і Кримського ханства. Козацько-селянські повстання під проводом К. Косинського, С. Наливайка. Культура України середини XVI – XVII ст. Реферат Особливості розвитку культури і освіти від княжої до гетьманської доби (на вибір здобувача).	8	10
4	Тема 4. Політичний, соціально-економічний та культурний	10	12

	розвиток України в XVIII ст. Реферат Національно-визвольні рухи, повстання, війни та інші.		
5	Тема 5. Буржуазні реформи 1860-х років. Розвиток капіталізму. Реферат Історичні портрети Петра Могили, Тараса Шевченка, Пантелеймона Куліша, Івана Франка, Михайла Грушевського, Симона Петлюри та інших діячів (на вибір здобувача)	8	10
6	Тема 6. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Розвиток культури. Директорія. Проголошення УРСР. Реферат «Перебудова» в рецепції партійно-радянської номенклатури УРСР.	8	10
7	Тема 7. Геноцид українського народу у 30-ті роки XX ст. Структура тоталітарної влади в УРСР. Репресивний характер політичного режиму в Україні. Культурні перетворення в УРСР у 20 30-ті рр. Реферат «Помаранчева» революція й Революція Гідності: порівняльний аналіз. Проблеми розвитку культури в незалежній Україні.	8	10
	Тема 8. Воєнні дії на території України у 1941-1942 рр. Оборона Одеси. Визволення українських земель від окупантів. Реферат Одеса у роки війни (на вибір здобувача)	10	10
	Тема 9. Наростання кризових явищ в другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. Правозахисний рух. Дисиденти. Реферат Євроінтеграція як цивілізаційний вибір України.	8	10
	Тема 10. Зовнішня політика Української держави. Стан освіти і науки. Українці за межами України: чисельність, розміщення, політичні організації і релігійні центри. Євроінтеграційні процеси в Україні. Російсько-українська війна. Реферат Українська література XXI століття Сергій Жадан, Оксана Забужко, Тарас Прохасько, Юрій Андрухович, Василь Шкляр, Юрій Винничук, Лесь Подерв'янський (за вибором). Охорона культурної спадщини в умовах воєнного стану: досвід України.	6	10
	Всього	80	104

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен

Питання до екзамену

1. Зародження життя на теренах України.
2. Досягнення трипільців в господарстві (землеробство, кераміка, будівництво).
3. Навести приклади та охарактеризувати кочові племена в Україні.
4. Вплив досягнень кочових племен кіммерійців та скіфів на подальший розвиток життя та теренах України.
5. Досягнення кочових племен на теренах України.
6. Східнослов'янські племена та заснування Києва полянами.
7. Історія Київської Русі за князювання Олега, Ігоря, Ольги та Святослава.
8. Розквіт Київської Русі за часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Розкрити їх релігійні та культурні досягнення.
9. Культурні досягнення Київської Русі за часів князювання Ярослава Мудрого.
10. Вплив прийняття християнства на освіту та міжнародне становище Київської Русі.
11. Вплив прийняття християнства на розвиток писемності та освіти в Київській Русі. Пригадати, хто з князів «освятив Русь хрестом, а хто книгою».
12. Законодавча основа Київської Русі.
13. Архітектура Київської Русі. Навести приклади перших кам'яних споруд.
14. Значення літописів як джерела з історії Київської Русі. Пояснити походження назви «Україна».
15. Значення Київської Русі в історії Європи. Пояснити вирази «шлюбна дипломатія», «тесть Європи».
16. Вплив монголо-татарської навали на остаточний занепад Київської Русі.
17. Історія Галицько-Волинської держави.
18. Стан українських земель у складі ВКЛ, Польщі та інших держав в XIV ст.
19. Вплив Люблінської унії на соціально-економічне та національно-релігійне життя українського населення.
20. Причини та наслідки Берестейської церковної унії 1596 р. Описати релігійне життя українців в Речі Посполитій.

21. Стан українських земель під час Кревської унії 1385р. та Люблінської унії 1569р.
22. Діяльність полемістів та перших братств, як засіб збереження православ'я на українських землях в складі Речі Посполитої.
23. Вплив І.Федорова на поширення друкарства в українських землях.
24. Феномен українського козацтва.
25. Історія виникнення Запорізької Січі, її устрій та господарство.
26. Причини та передумови Національно-визвольної війни, її характер. Перші битви.
27. Проаналізувати Зборівську та Берестейську битви Національно-визвольної війни 1648-1657 рр. Розкрити наслідки битв.
28. Укладання українсько-московського договору 1654 р. Б. Хмельницьким. «Березневі статті».
29. Доба Руїни. Навести приклади гетьманування І.Виговського, Ю.Хмельницького, П.Дорошенка.
30. Історія Запорізьких Січей від Малої Хортиці до Підпільненької.
31. Доба гетьманування І.Мазепи, його політична та культурна діяльність.
32. Дати оцінку подіям ліквідації Гетьманщини і Запорізької Січі.
33. Ознаки та приклади зародження нової української літератури наприкінці XVIII ст.
34. Роль «Руської трійці» в національному відродженні на західноукраїнських землях.
35. Суспільно-політичні рухи в другій пол. XIX ст на західноукраїнських землях. (москвофіли, народовці, радикали).
36. Діяльність та програмні документи Кирило-Мефодієвського братства.
37. Буржуазні реформи 60-70-х років XIX ст. у підросійській Україні. Розкрити умови скасування кріпацтва.
38. Громадівський рух Україні в др. половині XIX ст. Валуєвський циркуляр. Ємський указ.
39. Виникнення і діяльність українських політичних партій в кінці XIX – поч. XX ст.
40. Економічна криза 1901 – 1903 рр. та монополізація в Україні в складі Російської імперії.
41. Події в Україні під час революції 1905-1907 рр.
42. Стан України в роки Першої Світової війни.
43. Бойовий шлях УССів в роки Першої світової війни.
44. Дати історичну оцінку I - III Універсалам ЦР та умовам їх прийняття.
45. Культурні досягнення в добу Гетьманату П.Скоропадського 1918 р.
46. Західноукраїнська Народна республіка (ЗУНР).
47. Історичне значення Акту Злуки 22 січня 1919 р.
48. Охарактеризувати наслідки політики «Воєнного комунізму» та її головної ознаки - продрозкладки.
49. НЕП, розкрити значення продподатку.
50. Плани утворення СРСР.
51. Радянська політика коренізації в Україні та її вплив на розвиток української літератури.
52. Досягнення коренізації в Україні в 20-ті роки XX ст.

53. Зародження кіномистецтва в 1920-х рр. Охарактеризувати перші стрічки О.Довженка.
54. Приклади голоду в історії України. Дати оцінку голодомору.
55. Причини та наслідки голодомору в 1932-1933 рр.
56. Успіхи і труднощі індустріалізації в УРСР.
57. Стаханівський рух в радянській історії України. Навести приклади досягнень перших п'ятирічок.
58. Рух опору в Україні в роки Великої Вітчизняної війни. Надати оцінку діяльності УПА.
59. Рухи Опору в Україні. Розкрити діяльність націоналістичного руху опору. ОУН.
60. Корінний перелом в ході війни та початок визволення України.
61. Основні події визволення України в роки Великої Вітчизняної війни.
62. Культурні та наукові досягнення українців в роки Великої Вітчизняної війни.
63. Десталінізація. Лібералізація. «Культ особи Сталіна».
64. Опозиційний характер дисидентського руху в Україні.
65. Вплив шістдесятників на загальний розвиток культури в Радянській Україні.
66. Державотворчі процеси в Україні в 1990-х роках.
67. Перші кроки України до незалежності.
68. Досягнення за роки незалежності України в галузі науки, культури та спорту.
69. Переваги та недоліки набуття Україною без'ядерного статусу.
70. Здобуття Україною незалежності. Президенти незалежної України.

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)
ЕКЗАМЕН

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми тарозкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми тарозкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується

наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бажан О., Мицик Ю. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ: Кліо, 2020. 688 с.

2. Бакалець О. А. Історія України. З найдавніших часів до початку XXI ст. Львів: ПП Магнолія-2006, 2024. 597 с. URL: https://magnolia.lviv.ua/wp-content/uploads/2024/04/Istoriia_Ukrainy_zmist.pdf

3. Грицак Я. Подолати минуле: Глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 416 с.

4. Семко Я. С., Мельник Ю. П. Історія та культура України : методичні рекомендації до самостійної роботи з текстами історичних джерел для здобувачів освітнього рівня «бакалавр» для всіх спеціальностей 053 Психологія: електронне видання. Ч. 1. Одеса, Міжнародний гуманітарний університет, 2024. 56 с.

5. Семко Я. С., Мельник Ю. П. Історія та культура України : методичні

рекомендації до самостійної роботи з текстами історичних джерел для здобувачів освітнього рівня «бакалавр» для всіх спеціальностей 053 «Психологія»: електронне видання. Ч. 2. Одеса, Міжнародний гуманітарний університет, 2024. 64 с.

Допоміжна

1. Винницький М. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 560 с.
2. Діанова Н. М. Історія релігії та церкви в Україні в національному та європейському контекстах : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І.І. Мечникова, 2019. С. 8-54, 229-243.
3. Дмитренко В. А., Дмитренко В. І. Історія української культури: навчально-методичний посібник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи. Ч. 1 (від найдавніших часів до середини XVII століття). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 136 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX століття. Київ: YaKaboо, 2019. 653 с.
5. Історія української культури (від стародавніх часів до XIX століття): ілюстрована хрестоматія / За заг. ред. проф. Ю. С. Саботаш. Київ: Видавництво: Ліра-К, 2020. 320 с.
6. Кислюк К. В. Українська культура 1 чверті XXI ст.: повороти модернізаційних перетворень. 2-ге вид., стер. Київ: Кондор-Видавництво, 2018. 196 с.
7. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: ЦУЛ, 2019. 141 с.
8. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Харків: Книжковий клуб КСД, 2021. 512 с. URL: <https://bnd.gnedu.vn.ua/wpcontent/uploads/2022/09pdf>
9. Ревізія історії. Російська історична пропаганда та Україна. Київ: К.І.С., 2019. 99 с.
10. Савченко В., Гончарук Т. Одеса на зламі епох. Одеса Ланжерона – Воронцова (1819 1839). Київ: Фоліо, 2023. 400 с.
11. Світленко С. І. Українське XIX століття: етнонаціональні, інтелектуальні та історіософські контексти: зб. наук. пр. Дніпро : ЛІРА, 2018. 480 с.
12. Сталий розвиток – XXI століття. Дискусії 2020: колективна монографія / за ред. проф. Хлобистова Є.В. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2020. 469 с.
13. Gutnyk M. History and Culture of Ukraine: the world dimension: tutorial. Kharkiv: Fakt. 2022. 164 p. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56132>
14. Kubicek Paul. The History of Ukraine. Westport, Connecticut. London: Greenwood Press. 2008. 200 p. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kubicek_Paul/The_History_of_Ukraine_anhl.pdf
15. Plokhyy S. The Gates of Europe : a History of Ukraine. New York : Basic Books, A Member of the Perseus Books Group, 2015. 432 p. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Plokhii_Serhii/The_Gates_of_Europe__A_History_of_Ukraine_anhl.pdf
16. Romanko I. I. History of Ukraine and Ukrainian Culture. Scientific and Methodical Complex for Foreign Students. Part 2. Guidelines for practical classes.

Кропивницький: ФА НАУ, 2019. 300 р. URL: <https://dspace.sfa.org.ua/bitstream/123456789/972/1/Romanko.History%20of%20Ukraine.%20Part%201.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНЮА <https://dspace.onua.edu.ua/home>
2. Інститут історії України НАН України. URL: <http://www.history.org.ua>.
3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>.
4. Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України. URL: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>.
5. Інститут археології НАН України. URL: <http://www.iananu.kiev.ua>.
6. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. URL: <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html>.
7. Відлуння Віків: Український пам'яткоохоронний інтернет-ресурс. URL: <http://www.pamjatky.org.ua>.
8. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. URL: <http://encyclopedia.kiev.ua>.
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>.
11. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>
12. Сайт «Osvita. Ua». URL: <http://osvita.ua/school/theory/780/>